

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

ESPANYA A CÁNOVAS

—Senyó' Antón: l' únich remey per aquesta malura es aquest.

LA CAIXA DELS SOLDATS

	Pesetas.
Socorro al soldat <i>Joan Beltrán Fontanellas</i> , del Regiment la Princesa. nú. 4; pateix de febres.—Viu: Passatge Bernardino. núm. 7. 3. r. 2.ª.....	20
Socorro al soldat <i>Pere Invers Serra</i> , del Batalló Aragón, núm. 21; terit de bala en la cuira dreta.—Viu: Carrer San Mariano, 143. Tarrassa.....	40
Socorro al soldat <i>Joan Sarli Forcadell</i> , del Batalló Vizcaya, núm. 51; pateix del pit.—Viu: Carrer de San Pere, núm 28, botiga. San Martí de Provencals	20
Socorro al soldat <i>Carlos Gassó Vila</i> , del Regiment de Murcia, núm. 37; pateix de febres.—Viu: Carrer de Jaume Giralt núm. 8, botiga.....	20
Socorro al soldat <i>Antoni Figueras Galamany</i> , del Regiment Maria Cristina; pateix de anèmia.—Viu: Passatge Matlló, núm. 3. 3. r. 1.ª.....	20
Socorro al soldat <i>Joseph Mascarell Herne</i> , del Regiment Princesa, núm. 4; pat. ix de febres.—Viu: Carrer Arch del Teatro, núm. 59, 4. r. 2.ª.....	20
Existencia en 6 de Mars.....	140
	2,555'42
Existencia avuy.....	2,415'42

LA CARLINADA

ESTAN avuy dividits en dos bandos: els que tot ho voldrien matar a qualsevol hora del día y de la nit, y 'ls que recomanan cautela y circunspecció, fins que vingui l' hora qu' ells considerin mes oportuna de donar un altre disgust a la mare patria; 'ls desesperats que ja no poden aguantarse mes y voldrien esqueixar la grua, y 'ls benévols

que entrant a las Corts y relacionantse mes ó menos ab la política de la restauració, han disfrutat directament del engranall del poder y no troban cap inconvenient en que las cosas continuhin com fins ara.

Los primers han adoptat la denominació de *Tremendos*.

Caldrá donar als segons lo titol de *Fabets*, y tindrem reconstituhits en lo camp carcunda 'ls dos famosos bandos que en altre temps camparen per la ciutat de Manresa.

Los *Tremendos* y 'ls *Fabets*.

Lo prototipo dels *Tremendos* es aquí a Barcelona 'l capellá Picó que se n' ha anat de dret a Venecia, tot gratantse, ab l' idea de segar l' herba sota 'ls peus del seus rivals.

La personificació dels *Fabets* es lo perfumat D. Lluís Llauder, Director del *Correo catalán*.

Aqueixa divisió es no sols qüestió de tendencias, aspiracions y apetits contraposats: es també qüestió de flayre. Los *Tremendos* no poden resistir los perfums que despedeix lo Sr. Llauder de tota la seva persona: aquella olor a essencia de rosas y patxolí 'ls trastorna 'ls sentits: si la sentian massa hi caurien malalts. Ells prefereixen la tortor de pólvora y la farúm d' espardeya suada. Sobre gustos no hi ha res escrit.

Y aquí 'ls tenen dividits, fraccionats, odiants a mort... y aixó en vigílies de llansarse al camp.

Perque, no pot negarse que conspiran y bravatejan com may ho havian fet y 's creuhen aquesta vegada collir la poma, sense que ningú tinga medi d' evitarho. —Espereuvs, que ja caurá del arbre!—diuhen los *Fabets*.

—Qui s' espera 's desespera!—replícan los *Tremendos*.

Aquells que, durant aquests últims temps, han vist giradas cap al seu molí totes las ayguas de la restauració borbónica; que observan atents lo desencant en que han caygut las ilusions liberals, gracias á las horrendas y asquerosas mistificacions dels governs de la regencia, que sols per deshonrar las lleys de la democracia varen plantejarlas; que senten l' enervament del esperit liberal fastiguejat de tanta corruptela; que veuhen la ruina del país; que contemplan la invasió creixent de una hipócrita reacció religiosa; que contan lo número dels convents, baluards del absolutisme, y troban que n' hi ha mes avuy, que á l' any 35 en que varen ser destruhits per l' incendi de la indignació de una generació fogosa; los *Fabets* que veuhen tot aixó, diuhen:—Calma, minyons, calma y prudencia, que 'l triump s' acosta. Y un triump obtingut sense perills, sense esforços ni sacrificis. Moralment avuy som els amos: materialment ho serém al millor dia.

Peró 'ls *Tremendos* no s' entenen de rahons, y voldrían serhi desseguida.

Ocasió mes oportuna que l' actual ¿quánt ne passará un' altra?

Lo govern te avuy doscents cinquanta mil homes compromesos en las guerras de Cuba y Filipinas: aquests hi serán de menos per combatre'ns. Quan tornin, si tornan, ja no arribarán á temps per evitar que siguem amos de l' auca. ¿A qué esperar un dia mes? Se dirá que aixecantnos fem obra de mals patriotas. ¿Y qué? ¿Deixará per aixó de seguirmos qui siga primer carlí que tot; avants carlí qu' espanyol? Una guerra sostenia Espanya contra el moro quan l' intentona de San Carlos de la Rápita, y á pesar de que 'ls liberals varen cridar fins á desgranitar-se de que era aixó una gran infamia, ni un sol carlí va desertar las sevas filas. Infamia ó no 'l gran que es guanyar. ¿Qué pot succehir avuy: que á conseqüencia de llansarnos al camp se perdi Cuba y 's perdin las Islas Filipinas? Millor. Menos mals-de-cap tindrán D. Carlos en arreglar tants embolics. Aixís podrá aplicar tota la seva activitat, ab l' ajuda nostra, á fer foch nou á E. panya. Es precis exterminar la mala herba del liberalisme, de ta manera que no 'n quedi ni 'l recort. ¿No hi ha prou feyna ab aixó sols?... Será necessari expurgar, cremar, purificar, reconstituir aquella Espanya católica dels bons temps de la Santa Inquisició. Que ningú parli de transaccions ab l' herejia. Absolutistas som, y qui no pensi com nosaltres, cap á terra.

Aixís parlan els *Tremendos*.

Los *Fabets* aguantan tot lo que poden; pero entre 'ls *Tremendos* tot se 'n va en donar estrabadas pera rompre la corda ab que aquells intentan subjectarlos.

Ja s' han alsat partidas al Baix Aragó, senyalantse com de costum per las sevas fetxorias. Atacar un hospital, fer foch contra l' amo, robarli tot lo que tenia á casa ¿quí no reconeix en aqueixas hassanyas heroicas la idiosincracia carcunda? Si no bastessin aquests caràcters típics, acabaria de caracterisarlos la pressa ab que fugen y s' esquitllan de la persecució dels destacaments de la guardia-civil.

¿Atropellan, pegan bursada y tocan pipa? Son carlins, son *Tremendos*. No hi ha dupte.

Y 'ls *Fabets* vinga protestar.

—No son dels nostres, diuhen. Consti que repudihém als que al aixecarse avuy deshonran la boyna que portan encasquetada.

¿De manera que no son dels vostres? ¿Donchs els vostres quíns son? ¿No heu estat sempre gallejant de qu' estavau tan ben organitzats per la guerra, de que teniau per tot Espanya las forsas á punt pel dia que convingués, ab sos gefes designats, ab sos voluntaris disposos? ¿A qué ve donchs tanta hipocresia?

Confesséu que del foch que durant tant temps heu anat atiant ocultament se n' han escapat algunas espurnas que us creman la cara; pero la culpa es vostra. O sino perque l' encenfaeu.

La veritat es que aixó no pot continuar. Es per Espanya no sols un perill sino una gran-deshonra que hi haja un partit que intenti sumirla en los horrors y maldats de una nova guerra dinástica.

Se diu que D.ª Berta, l' actual esposa del rey de las húngaras, no passa per menos que per cenyir corona. Vol empunyar lo cetro del seu marit. Té una gran ambició y se li ha posat las calsas. No es *Fabeta*, es *Tremenda*. Aixís va pintarla en Mella, al tornar de Venecia. Y si la pintura es exacta, haurém de lamentar que la concupiscencia de una dona extrangerera, histérica, pugua ser causa de que torni á acumularse sobre nostra desventurada patria lo flagell de una nova guerra fratricida.

Si 'ls governs que no han sapigut prevenir ni conjurar los horrendos confictes que 's ventilan avuy á Cuba y á Filipinas, tampoch tenen ni trassa ni medi per prevenir y conjurar la nova intentona carcunda, valdrá mes que 's retirin, deixant á la nació 'l camí expedit per defensarse.

A las bravatas de la carlinalla s' ha de contestar, no ab contemplacions, sino ab una gran energia; no ab enervadoras reaccions ultramontanas, sino ab francas corrents de llibertat y de democracia, que fassin revivre l' entusiasme en lo cor del poble espanyol. Acab n ja las mistificacions odiosas. Davant del absolutisme, no pot alsarse altra bandera que la de la soberania nacional.

P. K.

Ve ven per tot arreu la cartilla del voluntari carlí y altres llibres qu' ensenyen á cometre las majors maldats.

Y 'l govern tan tranquil, deixa que circulin aqueixas publicacions en nom de la llibertat que 'ls carlins detestan y tractan de destruir á tota costa.

¿No 's persegueix la propaganda anarquista? ¿Per qué, donchs, no s' ha de perseguir de igual manera aqueixa excitació continua á la guerra civil salvatge, que una vegada s' ha encés dura mesos y anys, com ho demostran amarguissimas experiencias?

¿Quán los anarquistas ab las sevas bombas produhirán lo gran número de desgracias que han causat los carlins ab las sevas guerras?

Lo nou President dels Estats Units ha manifestat á un periodista espanyol, qu' en materias internacionals lo seu lema seria la coneguda frase de la Biblia:

«Pau en la terra pera 'ls homes de bona voluntat.»

Está molt bé.

Peró es precis deslindar lo qu' entén per homes de bona voluntat Mister Mac-Kinley. ¿Revelan gayre bona voluntat els piratas yankees que proveheixen als mambissos de tota mena d' elements de destrucció? ¿Están realment dintre del Evangeli al procedir en aquesta forma?

Per aquí hauría de comensar lo nou President de la República Americana. Si castigava ab má ferma á tots los súbdits del seu país que han prés com un ofici lucratiu 'l de dispensar la seva protecció als tigres de la manigua, llavors creuriam en la sinceritat de sas de claracions, y tocariam molt prompte 'ls fruyts de la seva bona voluntat.

Noticias de Filipinas.

Salitran es un poble que 's troba camí de Cavite, y las nostras tropas l' han prés lluytant heroicament ab els insurrectes tágalos que feren una resistencia desesperada.

En la batalla morí 'l general Zabala.

Encare que 'ls sublevats de Filipinas varen tenir pèrdas molt considerables no 's pot perdre de vista 'l caràcter gravíssim de aquella insurrecció, á la qual tan poca importancia se li donava en un principi. Los insurrectes se defensen ab molta tenacitat, y en lo moviment d' avens cap á Cavite, cada pas costa una batalla.

Torna á parlarse d' enviar á Filipinas un reforç de 20 batallons.

Y 'l general Polavieja, malalt del fetje, s' disposa á tornar á Espanya, no podent resistir mes temps l' influencia pernicioso de aquell clima.

En Cánovas califica de gran contrarietat la malaltia del governador general de Filipinas, y ab tants generals com hi ha en l' exercit espanyol, qu' es de tots los exercits d' Europa 'l que 'n conta major número, no sab á quin sant encomanarse. Per últim sembla que designa á n.º Primo de Rivera.

¿Pero no podría anar ell en persona á Filipinas?

Ell, á lo menos, no hi ha perill de que agafés la malaltia que affigeix á n.º en Polavieja. En quant al fetje 'l té ben sancer, y está probat de sobras que no s' hi posa may cap pedra.

La Grecia ha contestat ab molta habilitat, pero ab molta enteresa á la nota de las grans potencias.

Grecia defensa l' humanitat y la civilitació, y no pot abandonar l' isla de Creta á la barbarie y á la sed de venjansa dels mussulmans. Si las potencias s' obstinan en que 'ls grechs se 'n vajan, será precis que obliguin al mateix temps á ferne marxar als turchs.

Pacificada l' isla, será ocasió de que 'ls seus habitants disposin libérrimament de la seva sort.

Aquesta es l' opinió manifestada per Grecia, la qual en lo concert europeo ha donat una nota afinadissima que li aplaudeix avuy tot lo mon civilisat.

CARTAS DE FORA.—*Sabadell*.—Lo dia de anarlo á enterrar, en la fabrica de D. Joan Gorina, van fer treballar á tot vapor, privant als obrers de donarse un dia de distracció, segons la costum. En cambi ja veurán com pel dijous sant farán tot lo possible per ferlos assistir á la professó... Y aixó anirá seguint fins al dia en que puguin pagarse 'ls jornals ab indulgencias.

Manresa.—La comissió de operaris de la fabrica dels senyors Serra y Bertrand han publicat una fulla molt sentida explicant los motius que 'ls obligan á no pendre part en los traballs de dita fabrica. Avuy que la feyna escasseja y que las necessitats de las classe desheretadas van en augment, dits fabricants han tingut la exigencia poch oportuna de voler confiar quatre telers á las obreras que 'n tenian dos, rebaixant al mateix temps lo treball en tres rals per cada tros de feyna. Es molt sensible que las molta penas qu' están passant las familias treballadoras á conseqüencia de las guerras y de la crisis, sufrixin una agravació ab una huelga provocada per una exigencia tan fora de temps y de rahó.

Sant Martí Sarroca.—L' aucollot negre ab las sevas etzagalladas s' está captant las simpatias dels vehins de aquest poble. Figúrinse que l dimecres de Cendra volia que l' arcalde agafés á tots los joves perque anavan á enterrar lo carnestol-tas fent molta gatzara. Naturalment que no havent pogut sortir ab la seva, ara está que bufa. A veure si á forsa de bufar acabarà per desinflarse, que bé ho necessita.

Cassá de la Selva.—Lo nostre arcalde sol ne val mil. Figúrinse que un aficionat al art dramátich que desde la fundació del *Colegi Politècnich Cassanenich* venian representant obras en lo teatro de aquest establiment, tractavan de posar en escena la tragi comedia del Sr. Borda y Estragués titula la *Politica y Honra*, destinant als pobres lo producte de la funció Donchs bé: l' arcalde, Sr. Domingo, quan li anaren á demanar lo corresponent permis per fer la funció se negá á concedirlo. —No vos lo donch—digué—ni per fer aquesta, ni per ferne cap. —Ni 'l recreo honest del teatro que instrueix y moralisa á la joventut, ni l' auxili ofert als menesterosos lo gran fer baixar del burro á aquesta especie de sultán de set cuas. Y com no crech que hi haja cap llev que autorisi semblants arbitrariedades, no sería mal que 'l Gobernador de Girona dongués un bon crit de:—Xóo!—al arcalde de Cassá.

Tarragona.—A causa del mal tracte y del jornal mesquí que donavan als obrers empleats en la construcció de una ganaderia de Mura-carmelitas, van declarar-se en huelga, y 'ls Muras, en lloch de consultar las encíclicas del Papa per solucionar lo conflicte, van acudir al presidi de Valencia, revent de allí tot lo ferro y tota la fusta obrada que necessitan. Perspectiva del porvenir d' Espanya: lo treball refugiat als presidis y la ganduleria refugitada als convents. Y aixó no hi haurá una altre nació mes felis que la nostra, quedant enterament resolta la qüestió social, segons lo criteri dels que tant se preocupan d' enviarnos al cel en cos y ánima.

LA GUERRA ACABADA

Capritxo cómic-diplomátich-militar, en quatre actes

I
A LA HABANA

En Weyler y 'l seu secretari.

—Noticias d' avuy. ¿Quíns s' han rebut?

—A l' ensenada de Cochinos hem apresat un barco filibustero.

—Que se 'l sometí á un consell de guerra, ab arreglo á las lleys.

—No es possible, don Valeriano.

—¿Y aixó?

—El jefe de l' expedició es ciudadá nort-americá.

—¡Maló!... A un' altra cosa ¿Qué hi ha més?

—Al *Jagüey-chico* hem sorprés una partida.

—¿Presoners?

—Cuatre; pero son ciudatans nort-americans.

—¡Diastre! Vaji seguint.

—S' ha averiguat d' un modo indubitable que 'l director del ingeni *Delicias* serveix de confident als insurrectes, á pesar de las sevas protestas de fidelitat á Espanya.

—Que se 'l detingui.

—Ja está detingut.

—Que se li formi causa.

—No lograriam res: es ciudadá nort-americá.

—¿També?... ¡Aixís es impossible procedir contra ningú!

¿Qué significa aixó? A la qüenta tots els ciudatans nort-americans s' han trasladat á Cuba pera fernes la guerra...

—No senyor: lo que hi ha es que tots els que volen fernes la guerra prim-r s' han convertit en ciudatans americans.

—¡Hola, hola! ¿Aixís estém?

II

En Weyler, sol.

—Ciut. dans nort-americans... tot son ciudatans nort americans. Els que conspiran, els que transportan armas, els que las empunyan, els que 'ls serveixen d' emissaris... Y. está clar, com nosaltres som ciudatans espanyols... Ells poden ferho tot y nosaltres no podem fer res...

A grans mals, gran remeys. Si la nacionalitat nort-americana serveix de *ida*, també deurá servir de *vuelta*...

Apliquém al cas la fórmula científica: *similia similibus curantur*.

¡A buscar la medicina!

III
ALS ESTATS-UNITS

En Weyler y en Mac-Kinley:

—Senyor president, se 'l saluda.

—¡Tant honor!... ¿Qué se li ofereix, don Valeriano?

—Vinch de l' Habana perque 'm tassi un servey, pero ab tota la urgencia possible. El que concedeix las cartas de nacionalitat nort-americana es vosté ¿veritat?
 —En efecte, ¿n necessita alguna?
 —Algunes.
 —Se li extendrán al moment. ¿Quins son els que desitjan adquirir el títol de ciutadans americans?
 —Primer jo.
 —¿Quina ocurrencia! ¿De veras?
 —Va ab tota formalitat. Primer jo, després els meus generals y després totas las mevas tropas de mar y terra.
 —Nada, nada; si vosté ho vol aixís... (Alsant la veu, en direcció á la secretaria.) ¿Que s' extinguin doscentas cinquanta mil cartas de nacionalitat nort-americana!

IV
A CUBA

En Weyler y diversos personatjes que van apareixent á son temps:
 —A vosté l' han atrapat portant un plech als insurrectes.
 —No diré que no, general; pero com jo soch ciutadà nort-americà, ja s' hi mirará á molestar-me.
 —Pero com jo també ho soch... no m' hi miraré gens.
 —(M' na clavats!...)
 —Un altre. ¿Vosté es el que capitanejava el vapor carregat d' armas sorpres ahir?
 —Encara que ho fós... Soch ciutadà nort-americà...
 —També ho soch jo, compatriota, també ho soch jo!... Vol dir, qu' estém en paus.
 —(L' he esguerrada!...)
 —Un altre. ¿Qui es vosté?
 —Soch propietari d' un ingeni: vinch á queixarme del atropello de que m' han fet víctima las tropas espanyolas.
 —¿Las mevas?... Li adverteixo que dimecres passat van adquirir totas la nacionalitat nort-americana...
 —Es dir que 'ls que m' han destruhit la finca perque hi han trobat un dipòsit d' armas, son ciutadans...
 —Nort-americans.
 —(Penjada!... Es inútil reclamar indemnisió).

¿No 'ls sembla que conjuminantho d' aquest modo en quatre dias tindrán la guerra acabada?

FANTÀSTICHE.

¡PSSST!

—Pues señor, estém ben frescos!
 —¿Qué? ¿Que passa algo d' nou?
 —Temo qu' entre 'ls uns y 'ls altres tractan d' amagarnos l' ou.
 Fa apenas vuyt ó deu dias deyan que queya l' govern y ara 's diu que potser duri hasta l' istiu... ó l' hivern.
 Y aixó que, creguim, las ganas de don Práxedes hi son, perque sab que sense teca el seu partit se li fon...
 Pero...
 —Pero, bueno;
 ¿per qué fa 'l que fa?
 —Per... mestre, avuy dia no 's pot enrahoná.

Aquí té aixó dels carcondas, ¿No li sembla divertit sentir parlar de partidas casi als nassos de Madrid, y resultar que á horas d' ara encare hi ha governant que ignora aquests que s' aixecan qué son y qué están buscant? Aixó sí, moltes promesas, que ja á ningú inspiran fe; molt dirnos y repetirnos que aixó al fi no será re...
 Pero...
 —Pero... ¡dali!
 ¿Qué? ¡Espliquis més clál...
 —¡Ni 'ls mils!... Avuy dia no 's pot enrahoná.

Si toquéu el punt dels quartos, ens trobém que pas á pas estém lo mateix qu' estavam quatre mesos endetrás. Ens hem gastat tot l' empréstit, el deute atrassat fa pó... ¿D' hont han de sortir las missas? Aquesta es la gran qüestió. El sistema d' empenyarse dant per prenda... 'l que no 's té, ja l' emplearia en Cánovas, si li hagués de sortir bé...
 Pero...
 —Pero ¡tórna hi!
 ¡Digui lo que hi há!
 —¡Si 'l crech!... Avuy dia no 's pot enrahoná.

Decantis á Filipinas, mirisho un xich de debó, y digui si pot compendre lo que significa alló. Els partés ja no varian: «Estém posant siti á Imús,» «A.ém á atacá á Cavite,» y acabat amen Jesús. Diu que allá hi ha poca tropa per tantas operacions; diu que 'l general demana

que sé jo quante batallons... Pero...

—¡Pero rabes!
 ¿Ja 's torna á encallá?
 —¡Ay, fill! ¡Si avuy dia no 's pot enrahoná!

Que la cosa está madura, basta observá 'l moviment que per tot arreu se nota per compéndreu clarament. El país rabiant per dintre, el crédit tot consumit... Al menor desceuyt que hi haji, ¡consideri quin bullit! Prou el govern, que repara que 'l timó no marxa bé, fa esforços per prevenirse contra 'l xubasco que vé... Pero...

—¡Pero acabi!
 ¿Qui 'l fa deturá?
 —¿Qui?... 'l fiscal d' imprenta que 'ns ronda estonahá.

C. GUMÀ.

NOTAS REPUBLICANAS

Veyém ab gust que per tot' Espanya repercuteix l' eco dels acorts adoptats en l' Assamblea Republicana de Reus. Fortas corrents de aproximació s' han iniciat en totas las comarcas en las quals lo partit republicà ha disposat sempre de una forsa real y positiva. A Madrid mateix s' acaba de disoldre la Junta de Unió després de un any d' estérils tentativas per arribar á una avinensa. Mantenint int-gra cada representació la bandera y l' organizació especial de son grupo respectiv, era materialment ir-possible que poguessen avançar un pas sobre terreno ferm, avuy que tan necessaria es no sols la unitat de programa, sino també la de direcció en la marxa de las forsas republicanas. La Unió s' ha disolt ¡pas á la fusió!

Preparatus s' están rent per a celebrar una Assamblea nacional de la que 'ns prometém magnífics resultats, si l' exemple de sensatés y de sentit práctic donat á Reus pels republicans de Catalunya, acerta a ser imitat, com ho será, sens dubte, en la congregació de tots los republicans espanyols.

Convé que 'l núcleo poderós qu' está formantse no 's desanimi ni s' impresioni, si sent algunas notas discordants. Los que proclaman l' federalisme, qu' es una escola política, per damunt de la República, qu' es una solució pràctica é inmediata de carácter nacional, están en lo seu dret repudiant la fusió republicana, y nosaltres sentirem vivament que no comprenquin la seva necessitat imperiosa, sobre tot avuy en que la nació espanyola está passant per tan duras probas. Pero l' actitud distanciada de alguns federalistas no ha de fernes desistir dels nostres propòsits, en la plena seguretat de que qui tinga sols una espurna d' esperit oportunista, siga ó no siga federal, acceptará 'l salvador programa de la fusió caracterisat precisament per la seva gran amplitut.

Dels elements baladrers é indisciplinats, que constitueixen una forsa purament negativa, tampoch hi ha que ferne cas. Dat lo seu temperament especial es preferible que no 's fusioni. La fusió republicana complirà perfectament si se 'ls escolta com qui sent ploure. No mereixen tan sols los honors de l' atenció aquells que predicant una revolució de boquilla en meetings y periódichs, son en realitat lo principal destorb que s' oposa á la preparació de un moviment revolucionari verdader, serio y grandió. No s' ha de discutir tampoch ab los que de bonas á primeras y sense encomanarse á Deu ni al diable atribueixen als que mes procuran la fusió republicana, mesquines concupiscencias electorals y fins conxorras é inteligencias ab los partits monárquichs.

Val mes qu' esperém á que vegin, com veurán sens dubte si la passió no 'ls cega, que á las llyutas electorals s' hi pot anar ab dignitat, ab austeritat y ab energia, acceptantlas com un de tants medis de despertar l' y enardir esperit públich y caldejar lo forn de la Revolució.

Per avuy no dihem res mes. Que tots los republicans de bona voluntat meditin las consideracions que antecedeixen.

J. R. y R.

Na opinió del Sr. Cánons:

—A Filipinas tant ó mes que soldats hi fa falta diner; pero molt diner.

Qualsevol creuria que per fer foch als tágalos s' han de carregar los cánons ab monedas de cinch pessetas.

¡Qui sab! Potser D. Antón,

com que té un talent tan espatarrant, ha inventat una nova táctica.

Tirant monedas als insurrectes, aquests s' ajupiran á cullirlas, y llavors haurá vingut l' ocasió de caure 'ls al demunt d' improvis, fentne la gran estussinada del sigle.

Las grans potencias vacilan davant de l' actitud del poble grec.

¿Quina será la causa de la perplexitat de las prime-

ras naciós d' Europa en presencia de una nació tan petita com es Grecia?

Molt senzilla. Las potencias tenen un polvorí abarro-tat de materias explosivas. Y la Grecia té un misto!

Cap de las partidas carlistas que s' han alsat en armas ha pogut ser alcansada per las forsas que han surtit á perseguirlas.

Ja s' coneix que gastan boina.

Si en lloch de boyna portessin gorro-frigi ja no se'n cantaria gall ni gallina. Exemple: la matansa de Novelda.

Aixó no te res d' extrany, si es veritat, com m' asseguran, que aquesta vegada 'ls carlins que 's tirin al camp portaràn per insignia uns escapularis de un efecte maravellós en los temps actuals de reacció desencadenada.

En lloch del Sagrat Cor de Jesús, figurará en l' escapulari, un gran estómach á punt de reventar de tant plé.

Y en compte de dir: «Detente bala,» dirán: «Detente Cánovas.»

L' encalabriment de la carlinalla depen principalment de que D.ª Berta no vol passar per menos que per ser reyna d' Espanya.

Té una ambició desapoderada y aixussa als gossos del seu marit.

Pero encare que conseguixi fer derramar molta sanch, lo qu' es la corona haurá de pintársela.

Ja veurá com al fi de la campanya, en lloch de donya Berta, no tindrà mes remey que anomenarse D.ª Verda... ó una altre cosa que també acaba en erda.

Las dos úniques potencias que segons diuhen alentan als grechs de sota-má, son Inglaterra é Italia.

Si aixó es veritat, podrá dirse que las ins llatinas s' haurán decidit á sortir en ajuda de la y grega.

Per prevenir la insurrecció carlista, lo Ministre de la Guerra ha disposat que s' efectuhin alguns passeigs militars.

No es aquest al meu entendre 'l remey mes indicat.

Los mals d' Espanya no 's curan enviant los soldats á passeig.

Sino enviant á passeig un' altre cosa... que ja poden entendre quina es sense necessitat que 'l Fiscal se 'n enteri.

Dimecres los carlins van anar á las iglesias á fer veure que pregavan...

Y en efecte: ja fa molt temps que pregan á Déu p-ls descuidats.

Excusa que han adoptat pera realisar aquest acte religiós en apariencia, y en lo fondo essencialment polítich: la festa dels mártirs.

Aixís l' anomenar ells, entenen per mártir á tots els que han mort cometent mil tropelias per la montanya.

Aquest any van dir que pregarian també pels soldats que han sucumbit en las guerras de Cuba y Filipinas.

—Nosaltres som agrahits—deya un ex-cabeilla—y bé 'ns hem de recordar dels caloyos que havent mort ja 'o podrán figurar en las columnas liberals, quan arribi l' hora de que 'ns empaytin.

Per lo demés ¡bonica barreja la que fan davant de Déu aquests hipócritas!

En una mateixa funció religiosa mesclan lo recort de dos elements que braman de trobarse junts.

Perque 'ls soldats que moren á Cuba y Filipinas son en efecte, defensors de la patria.

Pero en cambi 'ls carlins que han sucumbit, víctimas de las guerras civils qu' ells mateixos encengueren, no la defensaren á la patria; molt al contrari: la ofengueren.

En Romero Robledo ha anat á Madrid á veure á n' en Cánovas.

Y densá del seu viatge, alguns diuhen que hi ha crisis ministerial.

Ja s' coneix que es impossible que l' home de Antequera pugja presentarse á n' en Cánovas sense ensenyar-li las dents.

Es lo primer que se li veu.

Y sense necessitat de parlar, no mes qu' ensenyant la fila, diu sempre lo mateix: —¿No hi ha res aquí per rosegat?

Lo primer carlí que s' ha sublevat es conegut pel Quincallero.

Res te d' extrany, donchs, que la primera tentativa quedi reduhida á una insurrecció de quincalla.

Cada hú del seu ofici.

Ja tenim á n' en Sherman al candelero. Y tot lo qu' eran bravatas contra Espanya, quan exercia de simple senador, ara se 'n va en salamerias y magarrufas.

La proba es que va cridar al embaixador espanyol,

